

Oppilaiden puhelinten käyttö koulussa vuoden 2025 lakimuutoksen jälkeen

1 Johdanto

Syyslukukauden 2025 alussa 1.8. alkaen puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttöä alettiin rajoittaa peruskouluissa perusopetuslain uudistuksen myötä. Uudistuksen tavoitteena oli tuoda oppitunneille työrauhaa, estää puhelinten häiritsevä käyttö ja edistää kasvokkaista vuorovaikutusta sekä keskittymistä oppimiseen. Toisaalta lakimuutos yhtenäisti koulujen käytäntöjä, sillä aiemmin laissa ei ollut määritelty, miten laitteita saa käyttää koulussa. Mobiililaitteiden käytön kieltäminen oppituntien aikana oli kuitenkin mahdollista jo ennen lakiuudistusta, vaikka sitä ei laissa ollut määriteltykään. (Opetushallitus, 2025a.) Aikaisemmin ei ole ollut kuitenkaan mahdollista kieltää puhelinten käyttöä koko koulupäivän ajaksi (Opetushallitus, 2025b).

Lakiuudistus kieltää puhelinten käytön oppitunneilla. Oppilaat eivät siis saa käyttää mobiililaitteita ilman opettajan lupaa. Digitaalisten laitteiden hyödyntäminen opetuksessa on silti edelleen mahdollista, mutta ensisijaisesti käytetään koulun omia laitteita. Rehtorin tai opettajan luvalla mobiililaitteita on myös mahdollista käyttää, mikäli oppilas tarvitsee puhelintaan apuvälineeksi oppimiseen tai käyttö on välttämätöntä esimerkiksi terveydellisten syiden takia. Muutoksen tarkoituksena ei siten ole kieltää puhelinten käyttöä kokonaan, vaan rajata niiden käyttöä tilanteissa, joissa se voi häiritä opetusta, oppimista tai koulupäivän sujuvuutta. (Opetushallitus, 2025a.)

Opetushallitus suosittelee rajoittamaan mobiililaitteiden käyttöä myös opetuksettomana aikana, kuten välitunneilla. Ruokailun ajaksi Opetushallitus suosittelee kieltämään käytön kokonaan, sillä yhtenä uudistuksen tavoitteena on edistää hyviä ruokailutapoja. (Opetushallitus, 2025b.) Opetuksen järjestäjät saavat kuitenkin itse määrittää, missä määrin käyttöä rajoitetaan oppituntien ulkopuolella. Myös laitteiden säilytyksestä opetuksen järjestäjä päättää itse koulun järjestyssäännöissä. (Opetushallitus, 2025a.)

Tässä artikkelissa tarkastellaan, kuinka paljon oppilaat käyttävät puhelinta koulupäivän aikana ja miten käytön on koettu muuttuneen lakiuudistuksen myötä. Tarkastelu perustuu katsomusaineiden kansalliseen oppimistulosarviointiin osallistuneiden yhdeksäsluokkalaisten oppilaiden, katsomusaineiden opettajien ja rehtoreiden arvioihin puhelinten viihdekäytöstä ja käytössä tapahtuneista muutoksista edelliseen lukuvuoteen verrattuna.